

Tämä sivu on konekäännetty [Linkki]. Konekäännökset voivat sisältää virheitä, jotka saattavat heikentää selkeyttä ja tarkkuutta. Oikeusasiamies ei vastaa mahdollisista epäjohtonmukaisuuksista. Tietojen luotettavuus ja oikeusvarmuus varmistuvat lukemalla edellä linkitetty lähdekielinen versio (englanti). Lisätietoja on [kieli- ja käännöskäytännöissämme](#) [Linkki].

Päätös asiassa 717/2017/THH, joka koskee sitä, miten Euroopan puolustusvirasto käsitteli pyyntöä saada tutustua asiakirjoihin, jotka liittyvät kontakteihin teollisuuden kanssa puolustusalan tutkimusta koskevan unionin valmistelutoimen ja Euroopan puolustusalan tutkimusohjelman yhteydessä

Päätös

Kanteluasia 717/2017/THH - Tutkittavaksi otetut kantelut, pvm 20/06/2017 - Päätökset, pvm 04/07/2018 - Toimielin, jota kantelu koskee Euroopan puolustusvirasto (Toimielin sopi asian) |

Asia koskee sitä, ettei Euroopan puolustusvirasto antanut tutustua asiakirjoihin, jotka liittyvät kontakteihin puolustusteollisuuden kanssa puolustusalan tutkimuksen ja Euroopan puolustusalan tutkimusohjelman yhteydessä.

Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen aikana Euroopan puolustusvirasto antoi kantelijalle mahdollisuuden tutustua pyydettyihin asiakirjoihin ja teki merkittäviä parannuksia menettelyihinsä ja järjestelmiinsä, joilla se käsittelee asiakirjoihin tutustumista koskevia pyyntöjä ja vastaa niihin.

Siitä syystä oikeusasiamies totesi, että Euroopan puolustusvirasto oli ratkaissut asian, ja lopetti asian käsittelyn.

Kantelun tausta

1. Kantelija esitti 15 päivänä helmikuuta 2017 belgialaisen kansalaisjärjestön puolesta Euroopan puolustusvirastolle (EDA) pyynnön saada tutustua seuraaviin asiakirjoihin asetuksen (EY) N:o 1049/2001 [1] mukaisesti: ” *luettelo Euroopan puolustusviraston virkamiesten ja/tai yksittäisten yritysten edustajien ja edustajien, myös edunvalvontatoimistojen ja*

asianajotoimistojen ja/tai toimialajärjestöjen, kokouksista, joissa käsiteltiin tulevaa puolustusalan tutkimusta ja Euroopan puolustusalan tutkimusohjelmaa koskevaa valmistelutoimea; kokousten pöytäkirjat ja muut raportit; kaikki EDA:n virkamiesten ja/tai yksittäisten yritysten edustajien sekä yksittäisten yritysten edustajien (mukaan lukien edunvalvontatoimistot ja asianajotoimistot) ja/tai toimialajärjestöjen välinen kirjeenvaihto (sähköpostit mukaan luettuina), jossa käsiteltiin puolustusalan tutkimusta ja EDRP:tä. ” ja ”luettelo Euroopan puolustusviraston vuoden 2016 konferenssiin kutsutuista henkilöistä ja kutsuvieraiden edustamista organisaatioista/laitoksista/yrityksistä”.

2. Kantelija ei saanut vastausta, minkä vuoksi se lähetti 9. maaliskuuta 2017 EDA:lle kirjeen, jossa se muistutti sitä hänen pyynnöstään. Sen jälkeen, kun kantelija ei saanut vastausta, se esitti 13. maaliskuuta 2017 uudelleentarkastelupyynnön, ns. vahvistavan pyynnön. Kantelija ei kuullut mitään vastauksena.

3. Kantelija kääntyi Euroopan oikeusasiamiehen puoleen 28. huhtikuuta 2017.

Tutkimus

4. Oikeusasiamies käynnisti tutkimuksen siitä, että Euroopan puolustusvirasto ei ole vastannut kantelijan pyyntöön saada tutustua edunvalvontaan liittyviin asiakirjoihin puolustusalan tutkimusta koskevan valmistelutoimen (PADR) ja Euroopan puolustusalan tutkimusohjelman (EDRP) yhteydessä. Tutkimus oli kesken, mutta EDA vastasi kantelijalle ja myönsi osittaisen oikeuden tutustua pyydettyihin asiakirjoihin. Tämän jälkeen oikeusasiamies tutki, miten Euroopan puolustusvirasto käsitteli kantelijan pyyntöä saada tutustua asiakirjoihin.

5. Oikeusasiamiehen tutkintaryhmä tarkasti tutkimuksensa aikana EDA:n asiakirjat ja piti EDA:n edustajien kanssa kokouksia kantelijan pyynnön käsittelystä. Tutkintaryhmä tarkisti asiakirjat, joihin tutustuttavaksi oli myönnetty osittainen tutustumisoikeus, ja tutki vaihtoehtoja asian ratkaisemiseksi. Tutkintaryhmä tarkasteli myös järjestelmiä ja menettelyjä, joita tarvitaan sen varmistamiseksi, että Euroopan puolustusvirasto panee asetuksen (EY) N:o 1049/2001 asianmukaisesti täytäntöön.

Kantelijan pyyntö saada tutustua asiakirjoihin

Oikeusasiamiehen arviointi

6. Oikeusasiamies panee merkille, että kantelija esitti pyynnön Euroopan puolustusvirastolle esitetyn muistutuksen jälkeen ja esitti sen jälkeen uudelleentarkastelupyynnön, ns. vahvistavan hakemuksen. Missään vaiheessa hän ei saanut vastausta EDA:lta. Näin ollen Euroopan puolustusvirasto ei noudattanut asetusta (EY) N:o 1049/2001, jossa asetetaan 15 työpäivän määräaika, jonka kuluessa oikeus tutustua asiakirjaan joko myönnetään (kokonaan tai osittain) tai evätään. Tutustumisoikeuden epääminen on annettava kirjallisesti ja perusteltava. [2] EDA

ei pidentänyt sen käytettävissä olevaa määräaikaa, mikä on mahdollista, jos kyseessä on suuri asiakirja tai suuri määrä asiakirjoja. Tällaisessa tapauksessa toimielimellä on mahdollisuus pidentää määräaikaa vielä 15 työpäivällä edellyttäen, että hakijalle toimitetaan kohtuulliset perustelut ja ilmoitus hyvissä ajoin [3] .

7. Oikeusasiamiehen väliintulon jälkeen EDA vastasi kantelijan pyyntöön 12. heinäkuuta 2017. Vastauksessaan EDA myönsi pyydetyt asiakirjat *osittain* yleisön tutustuttavaksi ja luovutti pyynnön ensimmäisessä, toisessa ja neljännessä osassa yksilöidyt kantelijan asiakirjat. Valituksen tekijän pyynnön kolmannen osan osalta Euroopan puolustusvirasto totesi, että se liittyi erittäin suureen määrään asiakirjoja, joiden tunnistaminen aiheuttaisi EDA:lle liiallista hallinnollista rasitetta, koska se edellyttäisi asianomaisten henkilöstön jäsenten henkilökohtaista tarkastelua EDA:n toimialakohtaisesta kirjeenvaihdosta. Tämän vuoksi EDA pyysi kantelijaa selventämään pyynnön tätä osaa ensin 12. heinäkuuta 2017 ja sen jälkeen 26. heinäkuuta 2017 sen jälkeen, kun kantelija oli alun perin kieltäytynyt tekemästä selvennystä.

8. Koska kantelija oli alun perin kieltäytynyt selventämästä pyydettyjen asiakirjojen laajuutta, se teki sen 26. heinäkuuta 2017. Tämän selvennyksen perusteella EDA yksilöi asiakirjoja, jotka liittyivät tähän kantelijan pyynnön tarkistettuun kolmanteen osaan, ja antoi oikeuden tutustua niihin 7. syyskuuta 2017.

9. Saatuaan nämä asiakirjat kantelija ilmoitti 7. syyskuuta 2017, että joitakin kokouksia ei ollut sisällytetty Euroopan puolustusviraston vastaukseen. Euroopan puolustusvirasto selvensi, että kyseisistä kokouksista ei ollut laadittu pöytäkirjoja, ja selitti, että yksi kokouksista oli epävirallinen, ja toista kokousta koskevia muistioita ei ollut toimitettu Euroopan puolustusvirastolle.

10. Tätä taustaa vasten, vaikka Euroopan puolustusvirasto ei alun perin vastannut kantelijan pyyntöön saada tutustua asiakirjoihin, oikeusasiamies toteaa, että tutkimuksen aikana EDA antoi edelleen vilpittömässä mielessä yleisön tutustuttavaksi pyydetyt asiakirjat. Lisäksi EDA ilmaisi halukkuutensa ottaa kantelijan kanssa yhteyttä pyynnön ratkaisemiseen. Tämän perusteella oikeusasiamies katsoo, että Euroopan puolustusvirasto on ratkaissut asian.

Euroopan puolustusviraston järjestelmät ja menettelyt asiakirjojen julkisuutta koskevien pyyntöjen käsittelemiseksi

Oikeusasiamiehen arviointi

11. Oikeusasiamies totesi tutkimuksensa yhteydessä, että kun kantelija sai pyynnön saada tutustua asiakirjoihin, EDA:n järjestelmää tällaisten pyyntöjen käsittelemiseksi voitaisiin parantaa. Sähköpostilla tehtyjen pyyntöjen kirjaamiseen ei ollut luotettavaa järjestelmää, minkä vuoksi virasto sai tiedon kantelijan pyynnöstä vain oikeusasiamiehen väliintulon kautta. Asetuksen (EY) N:o 1049/2001 soveltamisessa Euroopan puolustusvirastossa ilmenneet

vaikeudet johtuivat useista kysymyksistä, kuten resurssien puutteesta. Se liittyi osittain myös Euroopan puolustusviraston työn luonteeseen eli puolustus- ja turvallisuusalaan. Tällä asiayhteydellä, jossa Euroopan puolustusvirasto käsittelee arkaluonteisia ja luottamuksellisia tietoja, on ollut merkittävä vaikutus viraston asiakirjojen ja tietojen käsittelyyn.

12. Oikeusasiamiehen tarkastuksen aikaan ehdotuksista asetuksen (EY) N:o 1049/2001 täytäntöönpanemiseksi keskusteltiin edelleen virastossa. Oikeusasiamiehen tutkimuksen alusta lähtien Euroopan puolustusvirasto on kuitenkin parantanut ja edistynyt merkittävästi asiakirjojen julkisuutta koskevien pyyntöjen käsittelyä koskevassa järjestelmässään. Euroopan puolustusviraston ylimmän johdon ja oikeusasiamiehen tutkintaryhmän välisen hyvän yhteistyön jälkeen virasto on hyväksynyt 9. marraskuuta 2017 tehdyssä päätöksessä 17/15 esitetyn uuden kattavan toimintaperiaatteen, joka koskee oikeutta tutustua asiakirjoihin. Lisäksi Euroopan puolustusvirasto sisällytti vuoden 2017 vuosikertomukseensa [4] asiakirjan saatavuutta koskevan luvun, jossa esitellään tämä uusi politiikka ja esitetään alalla kyseisenä vuonna tehty työ. Tämän lisäksi Euroopan puolustusvirasto on toteuttanut merkittäviä toimia lisätäkseen viraston tietoisuutta asiakirjojen saatavuutta koskevista velvoitteistaan muun muassa henkilöstön säännöllisen koulutuksen avulla. Oikeusasiamies suhtautuu myönteisesti tähän myönteiseen kehitykseen ja kannustaa Euroopan puolustusvirastoa jatkamaan hyvien hallintokäytäntöjen noudattamista käsitellessään asiakirjoihin tutustumista koskevia pyyntöjä.

Johtopäätös

Tutkimuksen perusteella oikeusasiamies päättää asian käsittelyn seuraavalla päätelmällä:

Oikeusasiamies päättää asian käsittelyn, kuten Euroopan puolustusvirasto on ratkaissut.

Tästä päätöksestä ilmoitetaan kantelijalle ja Euroopan puolustusvirastolle .

Emily O'Reilly

Euroopan oikeusasiamies

Strasbourg, 4.7.2018

[1] Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 1049/2001, saatavilla osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&rid=1> [Linkki].

[2] Asetuksen 1049/2001 7 artiklan 1 kohta.

[3] Asetuksen 1049/2001 7 artiklan 3 kohta.

[4] Euroopan puolustusviraston vuosikertomus 2017, saatavilla osoitteessa

<https://www.eda.europa.eu/docs/default-source/eda-annual-reports/eda-2017-annual-report-final.pdf>

[Linkki]